

Saksframlegg

FELLES FYLKESPLAN - SAMHANDLINGSPROGRAM 2007 – ETTER BEHANDLING I

TRØNDELAGSRÅDET

Arkivsaksnr.: 03/16487

Forslag til vedtak:

Formannskapet slutter seg til Trøndelagsrådets forslag til Samhandlingsprogram 2007.

Saksutredning:

Bakgrunn

Den vedtatte felles fylkesplan for Trøndelag 2005-2008 iverksettes gjennom årlige samhandlingsprogram. Hittil er det vedtatt to samhandlingsprogram, for 2005 og 2006. Det er opprettet tematiske grupper/nettverk og andre arenaer hvor eksterne partnere deltar i gjennomføringen. Disse nettverkene har også gitt innspill i prosessen med utarbeidelse av *Samhandlingprogram 2007*. Det har ellers kommet innspill gjennom politiske prosesser både i Trondheim kommune og i begge fylkeskommunene, foruten Trøndelagsrådets dialogmøte med sentrale eksterne aktører 14.september. Formannskapet hadde Samhandlingsprogrammet 2007 til foreløpig behandling i møte 3.10.2006 (sak 316/06).

Faktiske opplysninger

Samhandlingstiltakene skal bidra til en balansert utvikling i hele regionen. I dette ligger at virkningen av tiltakene *i sum* skal bidra til balansert utvikling i regionen, først og fremst ved å bygge på det potensialet og de mulighetene som finnes lokalt.

Kriteriene for å ta inn tiltak i programmet er de samme som ble fastsatt fra starten:

- Det må gjøre en forskjell
- Det må finnes ressurser å sette inn
- Det må være en sjanse for å lykkes

Flere tiltak fra tidligere samhandlingsprogram vil ikke være å finne i Samhandlingsprogrammet for 2007, til tross for at aktiviteten videreføres. Også flere andre samarbeidsprosjekt og –prosesser foregår utenfor programmet. Det er derfor mange samarbeidstiltak som medfører bruk av partnernes ressurser som ikke blir synliggjort gjennom programmet.

Til Trøndelagsrådets første møte i 2007 vil det bli utarbeidet et notat som viser hvilke tiltak og prosjekter som er iverksatt gjennom de to foregående samhandlingsprogrammene.

Forslag til Samhandlingsprogram 2007 ble behandlet i Trøndelagsrådets møte 8. november. Forslaget har i alt 29 tiltak. For å få en klarere spissing av programmet er fire tiltak løftet fram innledningsvis i programmet. Disse er ansett å være viktige for utviklingen i Trøndelag og en ønsker et særlig fokus på disse i 2007:

- Arbeide for byggestart av et kombinert bio- og gasskraftverk på Skogn, inkludert en verdikjede for CO₂, når gasskraftverket på Tjeldbergodden med tilhørende deponering i Norskehavet er klart.
- Etablere forpliktende samarbeid mellom næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og offentlige myndigheter for en helhetlig og strategisk utvikling av det regionale innovasjonsarbeidet.
- Forsterke profileringen av regionen som reisemål nasjonalt og internasjonalt, med utgangspunkt i Olavsarven og arrangement rundt denne.
- Markedsføre trøndersk mat, kultur og identitet for å vinne nasjonale og internasjonale målgrupper, og for å øke tilbud og bruk av trønderske råvarer og produkter i serveringsbedrifter og dagligvarebutikker.

Trondheim kommune

Evaluering av felles fylkesplan og samhandlingprogrammene

Kommunenes Sentralforbund finansierer en større evaluering av den felles regionale planleggingen i Trøndelag. Evalueringen har foregått i perioden 2005-2006 og utføres av Norut NIBR i samarbeid med Norut Samfunn. Sluttrapport vil foreligge om kort tid og rådmannen vil oversende denne når den foreligger.

Konklusjon

Rådmannen anbefaler at Formannskapet slutter seg til at forslaget til Samhandlingsprogram 2007, slik det foreligger etter Trøndelagsrådets behandling 08.11.2006, legges til grunn for felles satsinger i 2007.

Rådmannen i Trondheim, 01.12.2006

Gerhard Dalen
kommunaldirektør

Sigmund Knutsen
rådgiver

Vedlegg

Utkast til Samhandlingsprogram 2007.

Utrykte vedlegg

Felles fylkesplan 2005-2008. *Kreative Trøndelag – her alt e mulig uansett.*

Samhandlingsprogram 2005

Samhandlingsprogram 2006.

SAMHANDLINGSPROGRAM FOR TRØNDELAG 2007

FORORD

Felles fylkesplan for Trøndelag 2005-2008 skal være et verktøy for gjennomføring av en helhetlig regionalpolitikk i landsdelen. Felles fylkesplan *Kreative Trøndelag – her alt er mulig uansett* er laget i et tett samarbeid mellom Sør-Trøndelag fylkeskommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune, og med mange andre deltakende aktører. Planen tar utgangspunkt i regionens og storbyens fortrinn, muligheter og utfordringer, og legger grunnlag for felles opptreden og samhandling.

Felles fylkesplan ble behandlet av Trøndelagsrådet og vedtatt av Fylkestinget i Nord-Trøndelag, Fylkestinget i Sør-Trøndelag og Trondheim bystyre høsten 2004.

At det utvikles en slik plan er også en erkjennelse av at Trøndelag har et potensial ut over det som så langt er realisert. Det er et uttrykt ønske om å utnytte landsdelens fortrinn og vekstmotorer bedre. En klar satsing på ungdom er en slik satsing, med det fortrinn denne gruppen representerer. Å styrke samhandlingen mellom de ulike aktørene i regionen, og å framstå utad – nasjonalt og internasjonalt – som en samlet region, med klare og tydelige strategier, er det største suksesskriteriet. For å omsette planen i konkret handling ble Samhandlingsprogrammet 2005 utarbeidet og vedtatt i fellesskap. Siden er samarbeidet ført videre i Samhandlingsprogram 2006. Noen tiltak er kvittert ut som gjennomført, noen videreføres, men andre har gjennomgått en utvikling og konkretisering. Med grunnlag i fylkesplanens satsinger og strategier er noen nye tiltak kommet til.

VIKTIGSTE TILTAK I 2007

- Arbeide for byggestart av et kombinert bio- og gasskraftverk på Skogn, inkludert en verdikjede for CO₂, når gasskraftverket på Tjeldbergodden med tilhørende deponering i Norskehavet er klart.
- Etablere forpliktende samarbeid mellom næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og offentlige myndigheter for en helhetlig og strategisk utvikling av det regionale innovasjonsarbeidet.
- Forsterke profileringen av regionen som reisemål nasjonalt og internasjonalt, med utgangspunkt i Olavsarven og arrangement rundt denne.
- Markedsføre trøndersk mat, kultur og identitet for å vinne nasjonale og internasjonale målgrupper, og for å øke tilbud og bruk av trønderske råvarer og produkter i serveringsbedrifter og dagligvarebutikker.

INNHold

Fra plan til handling

Samhandlingsprogram 2007 trekker fram de viktigste områdene for felles innsats i 2007, og er i stor grad en videreføring av Samhandlingsprogram 2006. Programmet beskrives hvilke konkrete tiltak som er i

Trondheim kommune

gang eller som skal iverksettes og hvem som har oppfølgingsansvar. Trøndelagsrådet er styringsgruppe for oppfølging av programmet.

Innsatsområdene og tiltakene i Samhandlingsprogrammet er knyttet til de seks hovedkapitlene i fylkesplanen. Samhandlingsprosessene vil gå videre også innenfor de øvrige mål og strategier i Felles fylkesplan, men de vil ikke ha fellesskapets og Trøndelagsrådets hovedfokus det kommende året. Gjennom årlig rullering av Samhandlingsprogrammet følger Trøndelagsrådet utviklingen og tilpasser prioriteringene.

Iverksetting av Felles fylkesplans øvrige innsatsområder prioriteres gjennom vedtak i den enkelte fylkeskommune/Trondheim kommune.

Samhandling – mer enn samarbeid!

I Felles fylkesplan påpekes det at samarbeidsholdninger og samarbeidsstrategier skal være viktige redskap, både i forhold til nasjonale og internasjonale miljøer, og i forholdet mellom ulike aktører i Trøndelag. Fylkesplanen skal bidra til at vi står samlet utad og til styrking av indre samhold og forpliktende samarbeid.

Dette kommer til uttrykk i mål 2.6.5:

Landsdelens interesser skal ivaretas gjennom handlekraftig samhandling

I henhold til fylkesplanens strategier skal det arbeides for å *overføre makt og ansvar fra sentrale myndigheter til regionen*. Det regionale nivået og samarbeidet med omkringliggende regioner skal styrkes og dagens landsdelsarena skal videreutvikles.

Fylkeskommunene og Trondheim kommune har i 2005 utarbeidet en felles *Internasjonal strategi for Trøndelag*. Internasjonalisering av næringslivet og satsinger som involverer ungdom har høy prioritet innenfor det internasjonale arbeidet.

Det er viktig å gi ungdom i regionen mulighet til å påvirke egen framtid, og å utnytte deres engasjement i forhold til utviklingen i Trøndelag. Både fylkeskommunene og Trondheim kommune har egne organ for *ungdomsmedvirkning*, og det er etablert kontakt og samarbeid mellom disse.

På enkelte områder er det nødvendig å påvirke nasjonal politikk for å oppnå resultater. For en del tiltak vil derfor hovedinnsatsen bestå i oppfølging overfor sentrale myndigheter som storting og regjering. Det er viktig å forsterke samarbeidet med regionens stortingsrepresentanter om konkrete saker som krever felles og samordnet innsats. Saker det er aktuelt å stå sammen om, bør samordnes og fremmes i regi av Trøndelagsrådet.

Et samhandlingsprogram for Trøndelag må forankres i et bredt trøndersk partnerskap, både på strategisk og operativt nivå. Dette er ikke bare et samhandlingsprogram for det offentlige Trøndelag. En rekke andre aktører, i begge fylkene, har gitt uttrykk for et tydelig samfunnsansvar og et ønske om å bidra i utvikling av regionen.

I rapporten som nylig er utarbeidet av et internasjonalt forskerteam fra OECD, om høyere utdanningsinstitusjoners bidrag til regional utvikling, omtales dette som en av de største utfordringene en står overfor i det regional utviklingsarbeidet i Trøndelag. En har ikke klart å utvikle et reelt regionalt

Trondheim kommune

partnerskap med strategisk bevissthet og handlekraft. Det er derfor nødvendig med et mer forpliktende samarbeid mellom næringsliv, regionale myndigheter og høyere utdanningsinstitusjoner.

Balansert utvikling i hele regionen

Det er viktig med fordeling av vekst i hele regionen. Det er gjensidig avhengighet mellom Trondheim som landsdelshovedstad, de andre byene og distriktene i Trøndelag. Bedre samhandling mellom distriktene, byene og Trondheim skal gjøre Trøndelag sterkere. De enkelte utviklingstiltakene i Samhandlingsprogrammet vil ofte tilgodese noen områder mer enn andre, men det legges vekt på at summen av tiltak skal gi en balansert utvikling i hele regionen.

Utgangspunktet for prioritering av innsatsområder

Samhandlingsprogrammet tar ikke for seg hele bredden i fylkesplanen. Gjennom drøftinger med sentrale samfunnsaktører i regionen i Trøndelagsrådet, er det uttrykt et klart behov for tydelige prioriteringer. Det er også pekt på hva som må være de viktigste føringene for valg av prioriterte felles innsatsområder. Disse ble vedtatt for Samhandlingsprogram 2005, og er beholdt både for Samhandlingsprogram 2006 og 2007:

Det må gjøre en forskjell!

Satsingene og tiltakene som løftes fram i Samhandlingsprogrammet må representere områder hvor felles innsats tilfører en *ekstra* styrke. En styrke som går ut over det som kunne vært oppnådd ved innsats hos hver aktør hver for seg. Samarbeidet må bidra til at vi henter ut en større andel av regionens potensial enn vi ellers ville klart.

Det må finnes ressurser å sette inn

Det er viktig at regionen har ressurser å sette inn på de utvalgte områdene. Et aktivt og engasjert partnerskap av både offentlige og private aktører er en kritisk ressurs. I dette ligger innsats av kompetanse og personellressurser. I tillegg vil de fleste tiltak trenge både innsats av økonomiske ressurser og et samstemmig politisk ”trykk”.

Sjanse til å lykkes

Det er gjennom iverksettingen av Felles fylkesplan vi kan vise at samarbeidet gir konkrete resultater for regionen. Positive erfaringer med tiltak som har lyktes, gjør det lettere å gå videre på nye områder.

Erfaringer fra Samhandlingsprogram 2005 og 2006

I Samhandlingsprogrammet 2005 ble flere langsiktige tiltak startet opp, og mange ble videreført i programmet for 2006. Enkelte av disse står fortsatt i 2007. Mange tiltak er også kvittert ut som iverksatt eller avsluttet. For flere av tiltakene gjelder at det åpenbart har vært en styrke, i noen tilfelle avgjørende, at de har hatt bred regional støtte. Dette gjelder for eksempel arbeidet med Pop/Rock-sentret, Filmsentret, Matfestivalen og OI! –trøndersk mat og drikke. Det er også lagt merke til at regionen har stått sammen om gassrørtiltaket og samferdselsprioriteringer. (En kort oversikt over gjennomførte tiltak legges ut på Trøndelagsrådets hjemmeside.)

Organisering og ansvar

Samhandlingsprogrammet vedtas av begge fylkesting og Trondheim bystyre, og oppfølging skjer i fellesskap gjennom Trøndelagsrådet. Flere tiltak fra 2006 vil ikke være å finne i Samhandlingsprogrammet for 2007, til tross for at aktiviteten videreføres. Også mange andre samarbeidsprosjekt og -prosesser er holdt utenfor. Dette betyr at mange viktige samarbeidstiltak som medfører bruk av partnerskapets ressurser ikke blir synliggjort gjennom Samhandlingsprogrammet. Hensikten med å begrense omfanget av tiltak er å understreke hvor trykket og den politiske oppmerksomheten vil ligge i 2007.

Iverksetting av tiltak og satsinger i programmet er avhengig av partnerskap med et stort antall aktører. Partnerskapsløsningene må tilpasses de enkelte utfordringer etter behov. I Trøndelag er det en rekke aktører som bidrar til regional utvikling, både private og offentlige. Sentralt står fylkesmennene og øvrig regional stat, virkemiddelaktører, forskningsmiljøer, utdanningsinstitusjoner og aktører innen kulturliv og næringsliv. Politiske allianser, politisk/ administrativt sammensatte partnerskap og administrative gjennomføringspartnerskap er en del av en slik felles interessepolitikk.

Partnerskapene rapporterer til Trøndelagsrådet og til de respektive deltakende organisasjonene. Det må også fattes nødvendige vedtak i de ulike organer som omfattes av de partnerskap som får ansvar for de ulike tiltakene. For å synliggjøre partnerskapet og skape et bredt eierskap til handlingsprogrammet, kan det være aktuelt å benytte møtene i Trøndelagsrådet i form av seminarer mv. med deltakelse fra de aktuelle partnerskap.

Alle tiltakene fordeles i utgangspunktet på de tre aktørene i det ”indre partnerskap”, med én som hovedansvarlig for prosessen. Det påhviler disse gruppene å sørge for at alle relevante eksterne partnere involveres. Prosessansvarlig skal sørge for framdrift og rapportering.

1. EN KRAFTIG SATSING PÅ INNOVASJON OG VERDISKAPING

Mål i Fylkesplanen:

- 2.1.1: Kreativitet, kunst og kultur skal bidra til utvikling og verdiskaping
- 2.1.2: Utnytte verdiskapingspotensialet av regionens kulturelle aktivitet gjennom en satsing på opplevelsesnæringer
- 2.1.3: Øke internasjonaliseringen av trøndersk næringsliv og innflagging av virksomheter i Trøndelag
- 2.1.4: Etablere utviklingsarenaer for innovasjon og kommersialisering
- 2.1.5: Øke verdiskaping gjennom satsing på entreprenørskap i utdanning og arbeidsliv
- 2.1.6: Øke kommersialisering av forskningsresultater og andre forretningsideer og tilgangen på risikokapital.
- 2.1.7: Utnytte verdiene i regionens areal- og miljømessige fortrinn
- 2.5.4: eTrøndelag skal bidra til at alle aspekter ved den digitale utviklingen blir forstått og utnyttet på en formålstjenlig og kreativ måte i regionen

Satsingsområder i 2007:

KUNST OG KULTUR SOM GRUNNLAG FOR VERDISKAPING

Kunstens og kulturens potensiale for verdiskaping kan utnyttes gjennom nettverksbygging og økt kunnskap om hvordan kunst- og kulturaktører og næringsliv kan være en ressurs for hverandre. I utviklingen av det kreative Trøndelag legges blant annet vekt på at kunst og kultur koples sammen med teknologimiljøet.

Begrepene kulturnæringer og opplevelsesnæringer omfatter mange og ulike fagområder med svært

Trondheim kommune

ulike behov for tiltak og satsinger for å oppnå vekst. Konkrete tiltak og prosjekter må derfor knyttes til klare definisjoner av målområde. Reiselivsnæringen vil være en sentral samarbeidspartner, satsingene må derfor suppleres med felles strategier for reiselivet i Trøndelag.

Tiltak:

1. Samle, utvikle og formidle kunnskap og erfaringer om kultur- og opplevelsesnæringene i regionen, og iverksette konkrete prosjekter.

ET NYSKAPENDE OG INTERNASJONALT TRØNDERSK NÆRINGSLIV

De trønderske industrimiljøene sammen med teknologimiljøet i Trondheim holder en sterk posisjon i forhold til nasjonal teknologisk og industriell nyskaping. Teknologimiljøet her er et viktig fundament for hele landets innovasjonspolitik, og miljøet er attraktivt for innenlandske og utenlandske investorer, akademikere og studenter. Gjennom etableringen av selskapet Innflagging Trøndelag (Access Mid-Norway) skal det arbeides aktivt og målrettet for å trekke ny virksomhet til regionen. Arbeidet skjer i nær dialog med etablerte organer som jobber internasjonalt, så som Eksportsatsing Trøndelag, Europakontoret, Innovasjon Norge og andre.

Den største flaskehalsen for næringslivet er tilgang på arbeidskraft, med kompetanse tilpasset næringslivets og det offentliges behov. Det må arbeides for å beholde flere nyutdannede i regionen. For å få dette til er det nødvendig med bedre kopling mellom næringsliv, offentlig sektor og utdanningsmiljøene. Arbeidet med å forsterke samhandlingen mellom aktørene innenfor entreprenørskap videreføres.

Klyngesamarbeidet innenfor næringslivet i regionen er svakt, men deler av næringslivet er i ferd med å utvikle slike samarbeidsrelasjoner. Disse klyngene og kimer til klynger må støttes og videreutvikles. Forbedring av infrastrukturen for innovasjon i Trøndelag gjennom utvikling av næringshager og inkubatorer, inkludert en langsiktig finansieringsordning for disse, vil være et viktig bidrag i dette arbeidet. Regionen bør oppnå finansiering av minst to prosjekter innenfor de nasjonale utviklingsprogrammene ARENA, Norwegian Centre of Expertise (NCE) eller andre nettverkstiltak. Samtidig skal partnerskapet gjennom økt samhandling stimulere til tiltak i næringslivet som medfører en økt finansiering fra andre nasjonale programmer (innenfor Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA).

OECD-rapporten om høyere utdanningsinstitusjoners bidrag til regional utvikling peker på at en av hovedutfordringene i regionen er å utvikle funksjonelle roller og velfungerende ordninger som bidrar til økt samarbeid mellom det regionale næringslivet og utdannings- og forskningsmiljøene, herunder utnyttelse av den store studentressursen. Det pekes også på betydningen av å trekke universitet og høyskoler tettere inn i arbeidet med utviklingsoppgavene i regionen. Gjennom RIS-prosjektet (Regionale innovasjonsstrategier) følges deler av disse konklusjonene opp gjennom arbeidet med utvikling av strategier og tiltak som kan forsterke regionens satsing på innovasjon og nyskaping. Aktiviteter i 2007 vil blant annet være å etablere piloter innenfor ulike bransjer.

Rammeprogrammet VRI (Virkemidler for regional forskning og innovasjon) er Norges Forskningsråds hovedsatsing på forskning og innovasjon i norske regioner. Det er en langsiktig ordning som gir regionene handlemåtefrihet i prioriteringene og bruken av virkemidler. 2007 skal brukes til å utvikle en plattform for samarbeidet i regionen. Dette vil være en oppfølging av noen av OECD-rapportens konklusjoner og vil gi regionen en svært gunstig anledning til å få satt deler av OECD og RIS ut i livet.

Tiltak:

1. Forsterke samarbeidet mellom nøkkelaktører i regionen for å sikre næringsliv og offentlig sektor tilgang på relevant og kompetent arbeidskraft.
2. Kartlegge de tilbud som finnes innen entreprenørskap i Trøndelag, utvikle strategier og initiere et prosjekt for å forsterke samhandlingen mellom aktørene.
3. Etablere Innovation Village som første element i en forskningspark, og som arena for innovasjon og nyskaping for næringslivet i hele Trøndelag.
4. Oppnå finansiering av minst to prosjekter innenfor de nasjonale utviklingsprogrammene ARENA, Norwegian Centre of Expertise (NCE) eller andre nettverkstiltak.
5. Gjennom økt samhandling stimulere til tiltak i næringslivet som medfører en økt finansiering fra andre nasjonale programmer (innenfor Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA).

MILJØ OG RESSURSFORVALTNING

Hensynet til bærekraftig utvikling skal være styrende for valg av utviklingsstrategier i Trøndelag. Anbefalingene i NOU 18/06 Et klimavennlig Norge skal legges til grunn, og på flere områder har vi allerede prosjekter som følger anbefalingene; på transportområdet og spesielt innenfor alternativ energi. Ei særlig utfordring her er imidlertid at flere alternative energikilder kan ha uønskede miljøkonsekvenser på andre områder.

Distriktpolitikken i Trøndelag må sikre at lokale utnyttelsesønsker ivaretas og bidrar positivt til bolyst og bosetting. Dette bør omfatte for eksempel reiselivsmessig utnytting i tilknytning til verneområder og et bevisst forhold til kulturlandskap og utmark. Nettsiden *miljøstatus.no* er en kilde til informasjon om miljøets tilstand og utvikling, og har potensiale til å bli et godt verktøy i kommunal og regional planlegging.

Reindriftsnæringa er bærebjelken i samisk kultur. Samtidig utgjør næringa en vesentlig verdiskaping. Truslene er i første omgang knyttet til gradvis nedbygging av beiteområdene og økning i rovdyrbestandene.

Næringsmessig utnyttelse av de vernede områdene representerer et uutnyttet potensial, som krever produktutvikling og bevisstgjøring innenfor rammene av bærekraftperspektivet.

Tiltak:

1. Utarbeide retningslinjer og tiltak for en bærekraftig turisme i og omkring verneområdene, med vekt på natur og kulturminner. Utmarka må fortsatt kunne utnyttes på en måte som hindrer gjengroing.

2. EN SAMORDNET FORSKNINGS- OG UTDANNINGSPOLITIKK

Mål i Fylkesplanen:

2.2.1: Trøndelag fremstår som en attraktiv region å studere, forske og bo i.

2.2.2: Et utdanningsstilbud som ivaretar samfunnets og den enkeltes kompetansebehov.

Trondheim kommune

2.2.3: En opplæring hvor alle opplever likeverdighet, helhet og sammenheng

2.5.4: eTrøndelag skal bidra til at alle aspekter ved den digitale utviklingen blir forstått og utnyttet på en formålstjenlig og kreativ måte i regionen

Satsingsområder i 2007:

TRØNDELAG SOM LANDETS LEDENDE UTDANNINGS- OG KOMPETANSEREGION

Det er viktig å øke Trondheims kraft som studie- og forskningsby og som landets Teknologihovedstad i den forsterkede nasjonale og internasjonale konkurransen. Dagens konkurranse om studenter foregår ikke mellom studiesteder som ligger i geografisk nærhet, men mot tilbud nasjonalt og ikke minst internasjonalt. Regionen må vektlegge at det samlede studietilbudet framstår som attraktivt for studenter fra hele landet, og for internasjonale studenter. En står nå foran etablering av Odontologisk kompetansesenter i Midt-Norge for etter- og videreutdanning av tannleger. Det gjenstår å inngå intensjonsavtale med staten.

Det er viktig å bidra til økt bevissthet og kompetanse om digital teknologi for å sikre en mest mulig formålstjenlig, aktiv og effektiv bruk av teknologi og digitale tjenester. Arbeidet med kompetanse- og strategiprogrammene eTrønder-kommune og eTrønder-skole (IKT ABC) videreføres. Flere prosjekter jobber med utvikling og bruk av digitale læremidler. Prosjektet Kildenett har fått statsstøtte til å utvikle et digitalt læringsverktøy i samfunnsfag, med utgangspunkt i Trøndelags historie. Det pågår også en utvikling av læremateriell for undervisning til en spredt beboende sørsamisk befolkning.

På alle utdanningsnivå er styrking av realfagene påkrevd. I denne sammenhengen er samarbeidet mellom nivåene viktig. Dette gjelder også opplæring i entreprenørskap. Videre krever en sterk kompetanseregion fagopplæring av god kvalitet og tilstrekkelig omfang.

Tiltak:

1. Gjennom dokumentasjon, koordinering og felles fagsamlinger gi økt kvalitet i realfagsutdanningen og styrke rekrutteringen til realfag.
2. Øke kvaliteten på fagopplæringen ved å gjennomføre målrettede tiltak innenfor karriereveiledning, samt ved dimensjonering av skoletilbud og læreplasser i offentlig sektor.

3. TRØNDESK MAT ET FORTRINN SOM SKAL UTNYTTES BEDRE

Mål i Fylkesplanen:

2.3.1: Utnytte jordbrukets muligheter og ressurser

2.3.2: Trøndelag skal være Norges/ verdens viktigste og mest nyskapende havbruksregion

2.3.3: Sikre matproduksjonen gode internasjonale markedsforhold

2.3.4: Sikre rekruttering og nytenkning i primærnæringene

Satsingsområde i 2007:

MAT I TRØNDELAG

En stor utfordringen når det gjelder å utvikle trøndersk mat, er å gjøre den mer tilgjengelig for folk til daglig. Det trengs en målrettet satsing for å få lokal mat ut til forbrukerne. Trøndersk mat og kultur må løftes fram

Trondheim kommune

under store arrangementer i inn- og utland. I utdanning, produksjon og profilering av mat fra Trøndelag, vil det være naturlig å vektlegge opplevelse og forholdet til kosthold, folkehelse og miljø.

Oi! Trøndersk Mat og Drikke og Navet for mat **og agroturisme** på Mære er motorer i arbeidet med å profilere, skape nettverk, drive kompetanseheving og skape samhandling mellom aktørene, både i grønn og blå sektor. I 2007 må det legges vekt på å fortsette arbeidet med å forankere Oi! blant eiere, næringsliv og andre aktører. Det er også viktig å sørge for at Navet videreutvikles.

Innsatsen skal rettes mot å profilere trønderske produksjonsforhold, råstoff og ferdigvare, samt å stimulere til økt samarbeid mellom land- og sjøbasert matproduksjon, og til samvirke med aktuelle reiselivs- /kulturtiltak.

Marin sektor er i ferd med å få etablert en omforent "Marin Strategiplan Trøndelag". Denne vil være retningsgivende for en bred satsing innenfor denne sektoren i regionen.

Tiltak:

1. I tilknytning til store arrangementer i regionen skal det utvikles en profesjonell vertskapsrolle som i tillegg til høy kulturell kompetanse, også har fokus på trøndersk matkultur.
2. Styrke rekruttering og kompetanse innen hele verdikjeden gjennom å tenke entreprenørskap og god samhandling mellom utdanningsinstitusjonene.
3. Utarbeide konkrete tiltak på bakgrunn av Marin Strategiplan Trøndelag.

4. EN FRAMTIDSRETTET ENERGISATSING

Mål i Fylkesplanen:

2.4.1: Petroleums- og naturgassressursene skal komme hele Trøndelag til gode

2.4.2: Se utnyttelsen av energiformer i sammenheng

Satsingsområde i 2007:

OLJE/ GASS

Rørbunden infrastruktur for gass er en forutsetning for energiproduksjon og en viktig faktor for økt industriell bruk. Infrastrukturinvesteringene er så vidt store at de ikke er realiserbare uten et gasskraftverk som avtaker. Skal etablering av gasskraftverk være politisk håndterbart, er det nødvendig med CO₂-håndtering. CO₂-håndtering uten å se på en totalløsning for hele verdikjeden for CO₂, hvor både utgifter og inntektsmuligheter blir vurdert, vil være vanskelig å gjennomføre. Det vil derfor være nødvendig å koble håndteringen av CO₂ fra kraftvarmeverket på Skogn til planen som Statoil og Shell har om gasskraftverk med CO₂-håndtering på Tjeldbergodden.

En vesentlig faktor for økt verdiskaping er ilandføring av ressursene til Norskehavsregionen. Det må derfor kreves at det ved hver ny utbygging blir stilt krav om å få gjennomført fullstendige utredninger av dette.

Olje og gassvirksomheten representerer betydelige inntektsmuligheter for trøndersk næringsliv. Det er derfor viktig å arbeide for at regionens næringsliv får størst mulige leveranseandeler til dette markedet.

Kraftforsyningen i regionen er i ubalanse. Et kraftvarmeverk på Skogn i drift vil være et vesentlig bidrag til gjenoppretting av kraftbalansen.

Tiltak:

1. Arbeide for at driftsorganisasjonen for Skarv/ Idun lokaliseres til Stjørdal.
2. Påvirke infrastrukturutviklingen for produksjon og eksport av gass fra Norskehavet for å øke ilandføring og industriell utnytting av gass i Trøndelag.

FORNYBAR ENERGI

En satsing på "grønne" energikilder vil bidra vesentlig til utviklingen av et bærekraftig samfunn og til håndteringen av de globale klimautfordringene. Potensialet for energi fra alternative energikilder er stort, og det er behov for å se hele regionen i sammenheng for å sikre at ikke naturmangfold, friluftsliv eller store landskapsverdier går tapt. Det er i tillegg et betydelig sysselsettingspotensial som ligger i utnyttelsen av alternative energikilder.

Det er stor interesse for fornybare energiprosjekter i Trøndelag, spesielt vindkraft. De mange vindkraftprosjektene innebærer store arealbeslag og dermed konflikter med landskaps- og næringsinteresser, spesielt reiseliv og reindrift. Det er en utfordring ved behandlingen av de enkelte søknadene at det ikke foreligger en oversikt over samla regionale konsekvenser for miljø og lokalsamfunn.

Det gjennomføres en trinnvis kunnskapsoppbygging og strategiutvikling på utvalgte områder.

Tiltak:

1. Utarbeide regionale prioriteringer for bygging av mini-, mikro- og småkraftverk, og for energioptimering.
2. Utvikle en regional politikk for vindkraftutbygging, særlig i grenseområdene på Fosenhalvøya.

5. EN BEHOVSRETTET UTBYGGING AV INFRASTRUKTUR

Mål i Fylkesplanen:

- 2.5.1: Økte statlige rammer og felles prioritering av samferdsel i Trøndelag
- 2.5.2. Null-visjonen er et mål for trafikksikkerhetsarbeidet.
- 2.5.3: En bærekraftig arealpolitikk for handel og service

Satsingsområde i 2007:

BEHOVSRETTET UTBYGGING AV INFRASTRUKTUR

Infrastruktur som bredbånd, veger, jernbane, havner og flyplasser er viktig for å sikre et robust og konkurransedyktig næringsliv, samt bidra til økt bolyst og samhandling i regionen. Regionen mottar en for liten andel av rammene til stamveger og til andre nasjonale samferdselsområder i forhold til de utfordringer som finnes i regionen. Handlingsprogrammet i Nasjonal transportplan fastlegger prioriteringene i planperioden 2006-09. Regionen må stå samlet for å sikre at planrammene følges opp i årlige budsjetter.

Det må tenkes helhet og samordning mellom ulike transportmidler for å styrke kollektivtransporten, **og det**

Trondheim kommune

må drives aktiv påvirkning slik at biobrensel blir et tilgjengelig alternativ som drivstoff. Denne tenkningen må få en tydelig oppmerksomhet i arbeidet med ny Nasjonal Transportplan, jfr. også Lavutslippsutvalgets utredning.

Trøndelag må samordne sine interesser for å oppnå en bedre koordinert utbygging og for å sikre sin rettmessige andel av samfunnsinvesteringene. For Værnes flyplass må det utvikles en langsiktig strategi som oppfyller både flytrafikkens behov, og lokale krav til miljø og utviklingsmuligheter.

Tiltak:

1. Koordinere innspill og utvikle felles påvirkning i arbeidet med årlige handlingsplaner og budsjett, og i arbeidet med NTP 2010 – 2019.
2. Etablere arena for samhandling om markedsføring og ruteutvikling, for å bevare og utvikle grunnlaget for eksisterende flyruter over Værnes.
3. En samordnet utbyggingsstrategi som omfatter både flyplass, vei, jernbane og havneanlegg legges til grunn for den videre utvikling av Værnes som trafikkknutepunkt.
4. Tidligere vedtatte prioriteringer vedrørende jernbane fastholdes, og realisering av Gevingåsen tunnel er sentralt i tillegg til videreutvikling av Trønderbanen for øvrig. Standardheving av Meråkerbanen er svært viktig og bør videreføres.

6. TRØNDELAG SKAL VÆRE ET GODT STED Å LEVE OG BO

Mål i Fylkesplanen

- 2.6.1: Kunst og kultur bidrar til personlig vekst og trivsel – og dermed økt bolyst i alle deler av regionen.
- 2.6.2: Trøndelag skal sammen med Jämtland bli en ledende region i bærekraftig utvikling internasjonalt.
- 2.6.3: Et inkluderende samfunn som ivaretar innbyggernes sikkerhet og helse
- 2.6.4: Styrke og synliggjøre samisk kultur, språk og samfunnsliv.
- 2.6.5: Landsdelens interesser skal ivaretas gjennom handlekraftig samhandling.
- 2.6.6: Byene og distriktene gjør hverandre gode!

Satsingsområder i 2007:

OLAVSARVEN OG NIDAROS SOM KIRKELIG TYNGDEPUNKT

Olavsarven framheves i mange sammenhenger som en viktig ressurs for Trøndelag. Sammen med en fornyet pilegrimstradisjon knyttet til kulturskattene Nidarosdomen, Erkebisppegården og Stiklestad, danner Olavstradisjonen grunnlaget for å befeste Nidaros som kirkelig tyngdepunkt.

I tillegg har Olavsarven en internasjonal status som gjør den godt egnet som virkemiddel i profileringen av regionen. Det må derfor sikres forbindelser til arbeidet som foregår i reiselivsammenheng.

Sammen skal Trondheim og Stiklestad formidle Olavsarven også internasjonalt, bl a ved å videreutvikle pilegrimstradisjonen.

Tiltak:

1. Forbedre pilegrimsledene Sør-Trøndelag – Nidaros, og Jämtland – Stiklestad – Nidaros med vedlikehold, merking og overnattingsmuligheter.

KULTURELL INFRASTRUKTUR

Det er et mål for Trøndelag å fremme gode relasjoner, toleranse og samhandling mellom mennesker med ulik kulturell bakgrunn. Kulturell egenaktivitet, samt tilgang på kvalitativ god kunst og kultur, er viktige elementer for å oppnå dette.

For å nå alle barn og unge, vil det være viktig å etablere en turneorganisasjon og ha en langsiktig satsing på Den kulturelle skolesekken. Dette vil også gi utøvende kunstnere bedre arbeids- og levemuligheter i Trøndelag. Samtidig vil utviklingen av DKS lokalt knytte kommunene tettere sammen og bidra til bedre felles ressursutnytting.

”Idrettspolitisk manifest” er utarbeidet i samarbeid med idrettens organisasjoner med bakgrunn i idrettens rolle og betydning, og de store utfordringer som idretten står overfor. Idrettsanlegg bygges både i regi av idrettslag og kommuner. Styrking av teknisk rådgiving og opplæring av saksbehandlere vil bidra til at regionen oppnår større andel av statlige midler til bygging og utvikling av anlegg.

Arbeidet med en OL-søknad vil være ferdig i februar 2007. Dette arbeidet kan bringe fram nye, aktuelle samarbeidsprosjekter.

Tiltak:

1. Kartlegge og utvikle mulighetene for en turné- og distribusjonsorganisasjon for kunstneriske ressurser i Trøndelag.
2. Utarbeide konkrete tiltak på bakgrunn av Idrettspolitisk manifest.
3. Arbeide for å få flere store idretts- og kulturarrangement til regionen.
4. Støtte opp om Trondheims OL-søknad.